

Algemene Beschouwingen

HARLINGEN

fractie Lighthouse

Harlinger Onafhankelijke Ouderen Partij

reflecteert naar de samenleving

Harlingen, 6 november 2024

Algemene Beschouwingen

Harlingen, 6 november 2024

Algemene Beschouwing VVD

Geacht college van Burgemeester en Wethouders,
Geachte leden van de Raad,

Evenals in mijn algemene beschouwingen van de afgelopen jaren, moet ik helaas constateren dat de situatie in de wereld er niet beter op wordt. De oorlogsdreiging neemt wereldwijd hand over hand toe. Grote aantal ontheemden zoeken hun heil in andere landen. Ook ons land ontkomt hier niet aan. De verdraagzaamheid staat hier op het spel. Ook de Nederlandse politiek zorgt voor onzekerheid en onrust. De menselijke maat is soms ver te zoeken. Laten wij als lokale politici ons verre van dit gedrag houden en altijd de samenwerking blijven zoeken, met respect voor eenieder zijn mening.

Wij concluderen dat er een solide begroting ligt met ruimte voor nieuw beleid. De beleidswensen zijn voor deel onontkoombaar. Compliment voor alle medewerkers die ervoor hebben gezorgd dat de begroting transparant en leesbaar is. Afgelopen jaar zijn er meer dan 30 begrotingswijzigingen geweest, dit laat maar weer eens de dynamiek van de begroting zien. Voor mijn fractie is de begroting niet het belangrijkste ijkpunt. De jaarrekening en de 4-maandelijkse rapportage geven voor mijn fractie een duidelijker beeld over de stand van zaken.

Omwille van de tijd en het vasthouden van de aandacht zal ik voor wat beleidsdeel van de begroting mij beperken tot de voor de VVD-fractie belangrijkste punten.

Programma 1 Bestuur en ondersteuning,

Uitbreiding van de formatie is een goede zaak. Vanuit de ambitie maar ook rekening houdend met de spanbreedte van onze medewerkers. Het besef moet aanwezig zijn, dat dienstverlening ten goede moet komen aan de burgers. Zaken zoals grip op informatievoorziening en gebouwenbeheer heeft aandacht nodig.

Programma 2 Veiligheid,

Veiligheid is de basis voor goede leefomgeving. Naast het programma Hackshield wat zorgt voor cyberweerbaarheid, is fysieke weerbaarheid ook van belang. De medewerkers van het sociaal domein spelen doen ook hier belangrijk werk.

De haven is voor onze fractie VVD van groot belang als het gaat om veiligheid, maar de ondermijning is een punt van zorg. Niet alleen de veiligheid voor de mensen die er werken, maar ook de mensen die de haven bezoeken.

Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat,

Verbetering van de bereikbaarheid, veiligheid en leefbaarheid voor onze stad en dorpen, zowel over het water als over het land. Het aantal speerpunten geeft een duidelijke ambitie aan. Het uitvoeringsprogramma betreffende ontwikkelrichting centrum staat op het punt van beginnen. Dit project zal door mijn fractie met grote aandacht worden gevolgd. Door de inspanning van het college blijft de boontjes op diepte.

Programma 4 Economie,

Op het gebied van de economie zijn wij op de goede weg.

Een goed vestigingsklimaat, uitvoeringsprogramma citymarketing, Oostpoort 3 gaat van start en doorwerken aan het sociaal economisch actieplan(het goud van Noordwest). Dit alles moet zich vertalen een economische impuls.

De VVD spreekt zijn zorg uit over de energie transitie. Het moet niet zo zijn dat bedrijven zich elders gaan vestigen door het niet tijdig aansluiten op het energienet.

Programma 5 Onderwijs,

Onderwijs is de sleutel voor de ontwikkeling van kinderen en samenleving. Zodat dat elk kind zich maximaal kan ontplooiën. Speciale aandacht voor laaggeletterdheid is een pre.

Aantal thuiszittende kinderen is in Harlingen hoog. Samenwerking tussen onderwijs en sociaal domein is hierbij van belang en zou ervoor moeten zorgen dat het aantal thuiszittende kinderen verlaagd.

Programma 6 Sport, cultuur en recreatie,

Meer aandacht voor kunst en cultuur. Kunst en cultuur is mooi om te zien en te beleven. Maar is ook van belang voor de economie.

Opstellen van integraal huisvestingsplan voor sport, dit spreekt onze aan. Het is voor de vele sportverenigingen lastig om bestuurlijk het hoofd boven water te houden. De samenwerking op allerlei gebieden moet een waarborg zijn voor de toekomst.

Programma 7 Sociaal domein,

Mijn fractie ondersteunt de speerpunten. Het gaat niet alleen om geld. Ook de medewerkers verdienen een groot compliment. Zij staan bij wijze van spreken dag en nacht klaar voor onze inwoners. De doorontwikkeling van het gebiedsteam blijft een pre, vooral in de veranderde samenleving. Een punt van grote zorg is de kostenontwikkeling. Onze rol als raad staat onder druk als het gaat om de controlerende rol waar ook de kader stellende rol. Een oproep aan het college om op korte termijn hierover in gesprek te gaan met de raad.

Programma 8 Volksgezondheid en milieu,

Evenwicht tussen ecologie en economie, dit vraagt continue het maken van afwegingen. Is in deze spannende tijd van groot belang. De doelstellingen aardgas loos en energieneutraal in 2050 vragen de komende jaren grote inspanningen. Met name voor de historische gebouwen in de binnenstad. Denk hierbij vooral aan de stroomvoorziening. Binnen de gemeente streven wij naar gezonde inwoners in een kansrijke omgeving. Stevig inzetten op preventie, Opgroeien in een kansrijke omgeving(OKO) aanpak past bij de ambitie van de gemeente.

Programma 9 Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing,

De doorontwikkeling van de omgevingswet 2025 zal ook voor het komende beleidsjaar veel inspanning vragen.

Onze gemeente is goed op weg voor wat betreft de ruimtelijke ontwikkeling. Kijkend het spaansenterrein, waddenpromenade, voormalig Koopmans terrein en de start van herinrichting binnenstad. Dit alles vraagt om een goede samenwerking en communicatie tussen vele afdelingen van de gemeente.

Tot slot voorzitter,

Met nog iets meer dan een jaar te gaan tot de verkiezingen. Spreekt mijn fractie de wens uit om met de gehele raad de schouders er onder te zetten. Zodat onze opvolgers met een financieel gezonde gemeente verder kunnen. College zorg ervoor dat de ambitie behapbaar zijn voor de organisatie.

Namens de fractie van de VVD,
Gerrit Jan de Vries
Fractievoorzitter

Algemene Beschouwingen

Harlingen, 6 november 2024

Algemene Beschouwing CDA

Geacht college van Burgemeester en Wethouders,

Geachte leden van de Raad

Het hoogtepunt van de lokale politiek is weer aangebroken. Vandaag bespreken wij de plannen en wensen voor het nieuwe jaar, kijken wij financieel vooruit en nemen we uiteindelijk een besluit over veel nieuw beleid.

Waar begin je om je als lokale politiek partij goed te laten horen. Dit doe je niet alleen vandaag maar dit doe je het hele jaar door en uiteraard de hele periode. We werken nu anders, niet meer een met een coalitieakkoord maar met een hoofdlijnenakkoord met ruimte voor de raad. Is dit tot nu toe een succes? We zijn benieuwd naar de visie van het college en raad hierop.

We gaan kort terugblikken op afgelopen politiek jaar, wij zijn tevreden met een aantal nieuwe zaken en vorderingen die zijn gemaakt op lopende dossiers: Te weten; Realisatie Odensehuis, voortgekomen uit een motie die vorige jaar breed is gedragen, het opstellen van de centrum visie en evenementen visie. Twee visies die wat ons betreft de komende jaren de focus moeten hebben van ons als gemeente en raad, we nemen vandaag al een stap door structureel geld beschikbaar te stellen voor de evenementen verordening. Het eilandparken is op een mooi servicelevel gekomen en de investeringen daar zijn nog niet klaar. Dit brengt voor de Harlinger gemeenschap ook geld in de gemeentekas. Helaas moeten wij concluderen dat we als gemeente dergelijke inkomsten nodig hebben om nieuw beleid te kunnen vaststellen. De hoop dat Den Haag de financiële scheefgroei gaat compenseren is bij onze fractie op dit moment niet heel hoog. Oproep naar iedereen is dan ook dit aanhangig te maken bij men die ook maar enige invloed hierop kan uitoefenen. Ook hebben we een participatiecode vastgesteld, die ons gaat helpen met een juiste participatie. Wel moeten we als raad opmerkzaam blijven om belanghebbenden uit te nodigen in en tijdens onze beeldvorming. Zeer recent een voorbeeld waarbij dit niet goed is gegaan.

Op het gebied van de zakelijke activiteiten binnen onze gemeente zijn ook ontwikkelingen, zowel positief als negatief. De visserijsector welke voor Harlingen altijd belangrijk was komt steeds verder onder druk te staan, wij hebben onze zorgen hierover hoe dit er de komende jaren uit komt te zien. Onze wethouder zet zich in voor de sector waar hij kan, daar is onze fractie hem erkentelijk voor. De biomassacentrale in aanbouw, In de voormalige Scheepswerf Harlingen aan de Industrieweg is een nieuw omvangrijk bedrijf neergestreken en op Oostpoort 3 komt de ontwikkeling nu ook in een stroomversnelling. Afgezien van de visserij ook goede ontwikkelingen voor de regionale economie en werkgelegenheid.

In de begroting is ruimte gevonden voor nieuw beleid, we blijven ambitieus. Complimenten aan organisatie en college voor de begroting die voor ligt! De CDA fractie is zeer content met het voorstel om School tuinieren structureel op te nemen in de begroting. Wij geloven dat deze manier van onderwijs een goede aanvulling is op het "reguliere" onderwijs. Met het beschikbaar stellen van deze gelden kunnen alle scholen in Harlingen mee gaan doen. Wij ondersteunen dit van harte! Er wordt geld vrijgemaakt

voor herstel van de Stationsbrug. Wordt de langgekoesterde CDA wens en een lang openstaande motie om de lantaarns op deze brug te plaatsen ook direct ingevuld?

Daarnaast komen wij nog met een aantal moties om het nieuwe beleid aan te vullen. Dit zijn de volgende: Uitbreiding formatie boa's, Cursus "alcohol en drugs in het verkeer", Afvalbak tuintje, Motiemarkt en Jongeren participatie. Straks lichten wij ze één voor één toe.

Wonen is en blijft een speerpunt voor Harlingen, onze wethouder heeft hier zowel contacten over op provinciaal als landelijk niveau. Belangrijk om deze goed te onderhouden en daar de vruchten van te gaan plukken. Spaansen is in de aanloop naar ontwikkeling, is de volgende stap in verdere ontwikkeling het artikel 11 gebied? Ook zien we in de stad dat er dit jaar ook weer diverse ontwikkelprojecten zijn geweest of aangekondigd. Goede zaak! Wel missen wij de ontwikkeling van woningen in onze twee dorpen, wat kunnen wij daarin verwachten de komende jaren? Wat het CDA betreft is de visie op wonen, sporthuisvesting en huisvesting van de gemeente onlosmakelijk aan elkaar verbonden. Wanneer we daar definitieve keuzes in maken is het belangrijk dat de visies op elkaar zijn afgestemd.

Harlingen is in trek, we horen dat er steeds meer toeristen ons weten te vinden. Ook blijven we als gemeente investeren in het toerisme, terugkijkend op afgelopen jaar de vuilwater innamepunten voor de bruine vloot, de visie op het toerisme tot 2030 en Dok 5. Wat valt binnen de categorie cultuur maar ook voor het toerisme op deze plek interessant is.

Wel hebben we enige zorgen over de ontwikkeling van het vakantiepark. Het is te stil, weinig reuring en/of berichtgeving over de verkoop. De wethouder heeft hier onlangs ook een reactie opgegeven maar dit heeft onze zorgen niet weggenomen. We hebben begrepen dat er interesse is in de ontwikkellocatie op de Willemshaven, wij zijn benieuw op welke manier Harlingen daar verrijkt kan worden. we wachten het af.

De lokale media is belangrijk voor ons als lokale politiek, hiermee kunnen wij ons als volksvertegenwoordiger laten horen, mensen enthousiasmeren en uitleg geven waarom zaken gaan zoals ze gaan. Op een laagdrempelige manier gebeurt dit reeds bij Omroep Zilt, we mogen allemaal zo af en toe "aanschuiven" bij Doede van der Hoek. Hij mag raad en college op zijn eigenzinnige manier graag aan de tand voelen. Dit is belangrijk, daarom is de CDA fractie ook content met het beschikbaar stellen van financiële middelen voor Omroep Zilt en de raadscommunicatie. Voor dit laatste moet een goede invulling voor komen die de raad van Harlingen zichtbaarder maakt. Het zou helemaal mooi zijn wanneer dit bijdraagt aan goede kieslijsten voor alle partijen in 2026.

We zijn nog financieel gezond, echter zien wel in de meerjarenbegroting dat we op termijn keuzes moeten maken in het beleid. Wat zetten we door, wat slanken we af en waar stoppen we helemaal mee. Lastige keuzes voor de nabije toekomst maar wel noodzakelijk. Wij zullen hier niet voor wegglopen en worden dan ook graag door het college tijdig betrokken. Onze fractie is tevreden over de gezamenlijke actie van de

Friese Gemeenten als VFG om de gemeenschappelijke regelingen aan te sporen om de bijdragen vanuit gemeentes te verlagen waar dit kan.

Tot slot

Voorzitter, tot slot. De mens is geen individu, maar een sociaal wezen. Je komt pas tot je recht in relaties tot anderen. Op je werk, bij vrienden of zomaar tijdens een toevallige ontmoeting op straat. Gezin en familie zijn van al die relaties de meest simpele en belangrijkste vorm van samenleven. Laten wij als lokale politiek met dit in het achterhoofd de juiste beslissingen maken, zodat alle gezinnen in Harlingen mee kunnen blijven doen.

Mede namens mijn collega's Sietse Zoodsma, Wim Wassenaar en onze onmisbare fanatieke schaduwfractie: Dank voor jullie aandacht en op naar een mooi 2025.

Dank u wel voorzitter.

Namens de fractie van CDA Harlingen

Reynold Bontes
fractievoorzitter

Algemene Beschouwingen

Harlingen, 6 november 2024

Algemene Beschouwing Lijst Ligthart,

Geacht college van Burgemeester en Wethouders,

Geachte leden van de Raad,

Een gezonde en vitale gemeente voor jong en oud

De algemene beschouwingen bieden ons de gelegenheid om terug te kijken op wat bereikt is en vooruit te blikken op wat onze aandacht verdient. We leven in een tijd vol uitdagingen, met om ons heen veel instabiliteit en mensen op de vlucht voor oorlog en geweld. In onze eigen stad moeten wij blijven investeren in een betrokken gemeenschap. Laten wij ons allen blijven inzetten voor het behouden van een fijne leef- en woonomgeving in ons prachtige stad aan het wad. In deze beschouwingen richt ik me tot enkele belangrijke punten die hieraan bijdragen:

Programma's Veiligheid, Verkeer, Vervoer en Waterstaat; Het is belangrijk dat de stad, de dorpen en het buitengebied goed bereikbaar, veilig en leefbaar zijn en blijven. Met de aankomende ontwikkelingen en uitvoeringsprogramma's moet ons centrumgebied een nog fijnere plek worden om te verblijven en te ondernemen. Een veilige, schone openbare ruimte is een basisbehoefte van onze inwoners. Dit alles vraagt o.i. om een sterkere aanwezigheid van BOA's en meer focus op handhaving, ook buiten kantooruren. Hierover hebben wij een voorstel die we straks gaan bespreken met de andere in gediende moties.

Programma Sport, Cultuur en Recreatie; Verheugd dat het nieuwe evenementenvisie is vastgesteld en tot stand is gekomen door een uitgebreid participatietraject van alle belanghebbenden. Het geeft richtlijnen voor een rijk aanbod aan evenementen, passend bij de wensen en behoeften van onze inwoners. Voor de stijgende kosten van evenementen wordt structureel een aanvullend gemeentelijk budget van €100.000 per jaar gereserveerd, zodat zowel bestaande als nieuwe initiatieven kunnen doorgaan. Iets waar we trots op mogen zijn! De nieuwe subsidieverordening moet na het eerste jaar nog wel worden geëvalueerd in hoeverre de regeling voldoende werkt m.b.t. hoe subsidies worden verleend en welke evenementen hiervoor in aanmerking komen.

Meer dan €1 miljoen aan nieuwe ontwikkelingen in 2025 is opgenomen in deze begroting, waaronder €435.000 voor cofinanciering van Maritieme Visserij Experience-projecten en -programma's. "Dat is meer dan een wandeltocht en een bootje," gaf de wethouder Cultuur aan. Het is het begin van een bredere maritiem-historische beleefroute, die de geschiedenis van de mens aan het Wad moet tonen, die hier werkt, woont en recreëert, met het hele jaar door iets te zien, te doen en te beleven. Wat het breder plan vraagt aan totale investering? Dat is nog niet duidelijk, we zien ernaar uit om meer informatie te ontvangen over hoe dit ons Harlingen zal verrijken en wat de totale investering hiervan vraagt.

Tegelijkertijd benoemen we een punt van zorg: nieuwe investeringen waar we nu al weet van hebben, in hoeverre is daar de komende jaren financieel ruimte voor?

Als raad hebben we onlangs unaniem akkoord gegeven voor een vervolgonderzoek om eind 2e kwartaal 2025 tot een masterplan te komen dat laat zien op welke wijze de clustering van sportaccommodaties en voorzieningen haalbaar is. Het doel is dat Harlingen in de toekomst een breed, gevarieerd en toegankelijk sportaanbod kan blijven bieden. Dit moet een leefomgeving creëren die inwoners, jong en oud, gezond houdt, stimuleert om te bewegen, veilig en duurzaam is, uitnodigt tot ontmoeten en zelfredzaamheid bevordert. Een dergelijk masterplan gaat gepaard met forse investeringen en kan pas over zes jaar in uitvoering worden genomen, aldus de wethouder Sport.

Er is inmiddels een analyse gestart naar mogelijkheden om kosten te verlagen. Er wordt specifiek gekeken of bepaalde taken beëindigd kunnen worden, met het doel om tekorten in 2026 en 2027 weg te werken en ruimte te creëren voor nieuw beleid. Als hier in 2025 ruimte voor wordt gevonden, pleiten wij ervoor om alvast bedragen te reserveren voor dit masterplan en jaarlijks een bedrag hiervoor opzij te zetten.

Programma's Sociaal Domein en Volksgezondheid; Gezond en Vitaal jong en oud. In 2025 gaan starten met de aanpak OKO, die vier jaar zal duren. Er wordt verwacht dat langdurige inzet van deze aanpak het middelengebruik onder jongeren zal verminderen, wat hen helpt om gezonde en weerbare volwassenen te worden. Dit kan uiteindelijk de druk op de jeugdzorg en het delinquent gedrag onder jongeren verminderen. Verontrustende cijfers van de GGD laten een toename zien in het aantal jongeren met psychische klachten, evenals een stijging onder jongeren die roken, vaperen, alcohol en drugs gebruiken. Steeds meer jongeren voelen zich ook onveilig. De OKO-aanpak is gebaseerd op het IJslandse preventiemodel. Door deze aanpak is het middelengebruik in IJsland afgenomen van 42% naar 5%. Van de totale benodigde bekostiging van €185.000 per jaar voor de komende vier jaren doet het college het voorstel een deel, nl. €41.500 uit het vrij beschikbare budget van de raad van €100.000 per jaar te halen. Wij kunnen ons hierin vinden.

Programma Bestuur en Ondersteuning; Om regulier werk en ambitieuze projecten goed uit te kunnen voeren, worden ook externe medewerkers ingehuurd. Vanaf 2023 zijn veel projecten opgestart of geïntensiveerd. De omvang en expertise van de eigen organisatie was niet toereikend voor al deze projecten. Daarnaast spelen factoren mee zoals flexibilisering van werk, digitalisering, specifieke ontwikkelingen (zoals de invoering van de Omgevingswet, het beleidsteam Sociaal Domein terughalen naar Harlingen) en de toenemende schaarste op de arbeidsmarkt, waardoor externe inhuur een vast onderdeel van de organisatie is geworden. Hoewel begrijpelijk, is het belangrijk dat de ambtelijke organisatie meer zelfvoorzienend wordt en afhankelijkheid van inhuur gaat reduceren. In 2023 en 2024 is de externe inhuur fors toegenomen. Vorig jaar werd dit door meerdere partijen als aandachtspunt benoemd, en werd aangedrongen op meer grip. Over 2024 is onlangs duidelijk geworden dat er wederom een overschrijding van het inhuurbudget is, een totaalbedrag van circa €5,1 miljoen aan extern personeel. Vanaf nu zullen maandrapportages worden opgesteld om meer grip te krijgen op de structurele en incidentele inzet en kosten van inhuur. Als aan het eind van het 1e kwartaal 2025 wederom blijkt dat de daadwerkelijke inhuur het begrote bedrag overschrijdt,

moet o.i. mogelijk worden heroverwogen welke ambities tijdelijk opgeschort moeten worden!

Tot slot, voorzitter, wij steunen de voorgestelde begroting voor 2025. Wel willen wij benadrukken dat het belangrijk is om te blijven analyseren waar kosten kunnen worden verlaagd, zodat er ruimte ontstaat. Met als grootste uitdaging: Wat doen we wel en wat doen we niet met de gevonden ruimte? Als kleine, ambitieuze gemeente met korte lijnen tussen bestuur en inwoners moeten wij als raad nauwgezet blijven sturen op de financiën en de kengetallen, zodat Harlingen ook financieel gezond en vitaal blijft voor alle generaties.

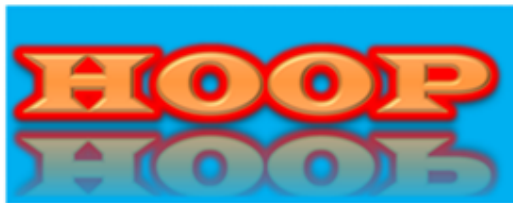
Dank voor uw aandacht.

Namens de Fractie Lijst Ligthart

Lisa Ligthart
fractievoorzitter

Algemene Beschouwingen

Harlinger Onafhankelijke Ouderen Partij

reflecteert naar de samenleving

Harlingen, 6 november 2024

Algemene Beschouwing HOOP

Geacht college van Burgemeester en Wethouders,
Geachte leden van de Raad,

We kijken nog steeds tegen het ravijnjaar 2026 aan. De begroting 2025 sluit positief maar ook Harlingen duikt in 2026 en '27 in het rood. Er is gelukkig ruimte bij de algemene reserve om het verlies in die jaren te dekken. We willen graag een zelfstandige gemeente blijven, dus moeten we er voor zorgen dat we de Provincie geen handvat geven om in te grijpen. Het motto van het college is "Blijven investeren in onze stad en dorpen en de voorzieningen op hetzelfde niveau houden"

Gevolg voor onze burgers is wel dat nu ook hier de onroerend goed belasting fors omhooggaat. De woonlasten blijven ten opzichte van het gemiddelde in Friesland, nog steeds aan de lage kant, maar toch zal dit voor de mensen weer schrikken worden als de aanslag op de mat valt. Want zoals elk jaar, men krijgt netto wat meer op de rekening in januari maar aan de andere kant zijn er al veel vaste kosten in prijs gestegen en blijft er van dat hogere bedrag bij de meeste mensen onderaan de streep weinig of niets van over. Het motto van HOOP is "Heb aandacht voor elkaar, blijf elkaar zien"

Vooraf in deze wereld waarin de mensen steeds meer zelfredzaam moeten zijn, maar de mensen zich ook meer gaan afsluiten van de ander wordt "de Mienskip" zoals het zo mooi heet in het Fries steeds belangrijker. Hulp en aandacht voor elkaar, maar ook van de gemeente op verschillende vlakken, blijft belangrijk in het kader van de armoedebestrijding en eenzaamheid. Investeren in preventie en ondersteuning voor alle groepen, zorgen dat de zorg laagdrempelig is, maar ook dat de signalen tijdig via ketenpartners en burgers binnenkomen dat iemand hulp nodig heeft, is essentieel.

Door de toenemende vergrijzing zal er op den duur meer vraag komen voor de huishoudelijke hulp, te hopen is dat er dan ook voldoende hulp te verkrijgen zal zijn. De ondersteuning voor de mantelzorger en vrijwilliger blijft een belangrijk punt.

De dienstverlening naar de burger vraagt om een aantal belangrijke verbeterpunten. Om toegankelijk te blijven voor de minder taalvaardige en/of digitaal vaardige burger is een actief handelende klantvriendelijke balie waarbij de burger ter plekke geholpen kan worden noodzakelijk. De communicatie per mail levert regelmatig lange wachttijden op of zelfs geen enkele reactie. Standaard moet er toch geantwoord worden dat het ontvangen is en in behandeling wordt genomen. Ook telefoontjes leveren vaak wachttijden en onbeantwoorde vragen op die niet later alsnog worden gegeven.

De informatie, brieven naar de burger moeten in begrijpelijker taal. Is het een idee om, net als in Smallingerland, een kartonnen wasmachine neer te zetten waarin alle onbegrepen teksten gedaan kunnen worden waarna die in duidelijke taal opnieuw worden toegestuurd? Voor onze partij HOOP kan daar maar 1 antwoord op zijn: DOEN

Naast dit alles willen we de burgers meer bij de politiek betrekken, bij het politieke werk, dan moeten ook de raadsvoorstellen en stukken in begrijpelijker taal, zodat schaduwfractieleden en andere burgers ook actief binnen een partij willen zijn of worden.

In de begroting 2025 en '26 is er geld gereserveerd voor de raadscommunicatie. Wij hopen dat dit voor de verkiezingen in 2026 al enig resultaat zal opleveren.

Er is veel achterstallig onderhoud aan de stoepen en daar zal volgend jaar al aan worden gewerkt. Want dat is de grootste ergernis van de mensen, zeker diegene die al niet zo goed ter been zijn, slechtziend, met een stok of achter de rollator lopen. Bij de rotonde Grensweg moeten nu al de fietsers in de spits tijden wachten, vaak totdat even de spoorbomen dicht gaan, voordat ze veilig kunnen oversteken. En dan moet de Aldi aldaar nog opengaan, waardoor er ook buiten de spits meer autoverkeer bij zal komen. Wij denken dat, wat wij als HOOP eerder al opperden, er op den duur voor het langzame verkeer daar toch echt stoplichten moeten komen. De Stationsbrug wordt gerestaureerd en er komt een nieuwe voetgangersbrug naast. Dan zal er ook meer ruimte komen op de brug en een strook voor de fietsers die de Stationsweg op of over moeten steken, die worden nu weggedrukt door de auto's op de Z.O. Singel. Bredere fietspaden zou veel mensen al een veiliger gevoel geven.

Zorgen voor een goed vestigingsklimaat voor bedrijven betekent werkgelegenheid, maar ook dat de ondernemerslasten niet uit de pas gaan lopen waardoor we ons uit de markt prijzen. Overleg met ondernemersvereniging, citymarketing is cruciaal.

De haven en het Waddengebied zijn belangrijk voor Harlingen als enige zeehaven in Friesland maar ook als toeristische trekpleister. Op de Willemshaven heeft de spoorwegwagon nu een bestemming gekregen als restauratiewagen, deze is gezelliger ingericht dan vroeger op de trein. En ook loods5 heeft een passende invulling met de containers die daarin zijn geplaatst. Fries Blauw heeft zich daar nog steeds niet gevestigd. Is daar nog zicht op?

Een speerpunt blijft, het investeren in meer openbare toiletten en een bewaakte fietsenstalling, dat is goed voor de toerist en voor onze eigen inwoners. De raad heeft de centrumvisie voor het zomerreces aangenomen, er zou begonnen worden met kleine aanpassingen, "laag hangend fruit" na de zomer. Wanneer gaan we daarvan wat zien?

Wij willen onze waardering uitspreken voor de Bouwvereniging Harlingen die zorgt voor goed onderhouden woningen met lage energiekosten voor onze inwoners.

In speerpunt 1 volkshuisvesting staat, behalve het uitvoeren van woningmarktonderzoek, welk type woning is vraag naar, zoeken naar nieuwe bouwlocaties, ook, uitvoering geven aan uitvoeringsprogramma woonzorgvisie.

Daarin staat o.a.(blz 9 punt 2.3.3.vastgoedvisie)

- De voorzieningen en diensten zijn goed bereikbaar voor eenieder.
- Vrij toegankelijke wandelpaden, zonder obstakels, voor zowel de kinderwagen, buggy als de rollator, scootmobiel.

Wij zijn benieuwd waar en hoe dit zal worden aangepakt, komen er nieuwe zorgpunten?

Wanneer horen we hier meer van?

Tot slot:

Een stad waarin iedere burger gehoord en gezien wordt is onze missie voor de komende jaren.

Wij danken u voor uw aandacht.

Namens de fractie van HOOP

Ankie Hoendervoogt
Fractievoorzitter

Algemene Beschouwingen

Harlingen, 6 november 2024

Algemene Beschouwing Harlinger Belang

Geacht college van Burgemeester en Wethouders,
Geachte leden van de Raad,

Harlinger Belang is een lokale partij. Dat betekent dat het belang van onze stad en haar inwoners centraal staat in ons politiek en bestuurlijk handelen. Wij hoeven ons niet te onderwerpen aan richtlijnen of standpunten van landelijke partijbesturen. En dat is maar goed ook want landelijk gaat het niet zo goed. In de politiek, dat lijkt voor Harlingen niet te gelden.

De focus van het gemeentebestuur zowel bij de gemeenteraad als bij het college ligt in wat goed is voor Harlingen. Dat we onderling nog wel eens van mening verschillen over wat goed is voor Harlingen hoort bij politiek, hoort bij democratie en doet recht aan onze inwoners.

De Raad als zodanig heeft een kader stellende en controlerende taak. De controlerende taak kan wat Harlinger Belang betreft beter. Wij zullen ons in het komende jaar dan ook zeker gaan bezighouden met een controle op de besluiten die vanaf 2022 zijn geformuleerd en de uitvoering daarvan.

Er zijn wel meer kritische noten te kraken. We hebben het woord participatie met z'n allen voor in mond. Wat dat echter betekent, daarover verschillen onze meningen nogal. Harlinger Belang zou graag zien dat daar waar nu raadsvoorstellen worden aangeboden door het college aan de raad met daarop de tekst "participatie heeft plaatsgevonden" ook duidelijk wordt gemaakt hoe dan en met wie en met welk resultaat.

Bovendien willen wij dat participatie in welke vorm dan ook een vanzelfsprekendheid wordt zowel ambtelijk als bestuurlijk. Dat er eindelijk een digitaal platform is dat onze inwoners kunnen raadplegen is mooi. Het vraagt echter wel een actieve rol van de inwoners en belangstelling in de politiek en in politieke beslissingen. En dat betekent ook dat er vertrouwen moet zijn in die (plaatselijke) politiek. Dat vertrouwen moet echter wel gewekt en geconsolideerd worden.

Ook vragen wij ons af of we wel allemaal, raad en college, hiervan dezelfde definitie voor ogen hebben. De verwachtingen van en beeldvorming rondom participatie zijn in elk geval behoorlijk verschillend. Datzelfde geldt voor "uitvoerend werk". Wij zouden graag weten of raad en college hetzelfde beeld hebben van wat dit betekent. De reacties van zowel horeca als middenstand op de voorgenomen verhoging van de parkeertarieven zijn hiervan slechts voorbeelden. Wat uitvoerend werk betreft et volgende.

Ook tussen raad en college zou wat Harlinger Belang betreft wel meer sprake moge zijn van participatie, persoonlijk vind ik het erg vervelend dat ik in de krant moet lezen dat er een informatieavond is georganiseerd over de herinrichting van de binnenstad.

Waarom wordt de raad herover niet geïnformeerd en voor uitgenodigd? In het afgelopen jaar is dat al eens eerder gebeurd en werd ons zelfs meegedeeld dat de raad niet welkom was op zo'n informatieavond. Het was niet voor bedoeld voor raadsleden... dus niet voor volksvertegenwoordigers?

Wij als raad worden regelmatig door het college genoemd als 'hoogste bestuursorgaan' binnen deze gemeente. We willen ook graag zo behandeld worden. Wat betreft de voorliggende begroting het volgende; hoewel wij de redentie begrijpen ten aanzien van de onroerend zaak belasting, de OZB, gaan we niet instemmen met de verhoging hiervan met vijftien procent in één jaar, om de begroting sluitend te krijgen. Ook twijfelen we sterk aan de in de begroting voorziene bevolkingsontwikkeling in Harlingen. Hoewel het plausibel lijkt met betrekking tot de ontwikkelingen van het Spaans terrein willen wij hier voorlopig nog niet op vooruit lopen. Het CBS (Centraal Bureau Statistiek) gaat uit van het afnemen van de bevolking in Harlingen tot 15.100 in 2030 tot 13.600 in 2050. Om nu een begrotingsdekking te vinden in een groeiend aantal inwoners lijkt ons niet goed.

De septembercircular 2024 laat slecht op één klein onderdeel goed nieuws zien voor de gemeente een incidenteel voordeel voor de lopende begroting van dit jaar. Voor het overige gaan gemeenten er in de komende jaren financieel fors op achteruit. Dat betekent dat het voor volgende gemeentebesturen een forse opgave wordt om te komen tot een sluitende begroting met ingang van het ravijn jaar 2026. Omdat de gemeente te maken heeft met een groot aantal door het rijk opgelegde taken is de ruimte beperkt om keuzes te maken. Daar zijn wij nu als raad verantwoordelijk voor. Voor ons is dat reden om niet met nieuwe projecten te komen. Even, maar dan ook maar even, willen we afwachten wat ons financieel te wachten staat. In 2026 zijn ook de gemeentelijke verkiezingen en dat betekent dus ook een nieuwe gemeenteraad. Het lijkt erop dat hen een zware taak wacht.

Er zijn genoeg wensen in deze begroting genoemd; de uitvoering van de centrumvisie, herinrichting waddensporenade, stimuleren van toerisme om er maar een paar te noemen. Mooie ontwikkelingen voor Harlingen.

We vinden het wel een zorgelijke ontwikkeling dat in ons kernwinkelgebied, de binnenstad, het winkelaanbod verder afneemt. Dat is een slechte zaak voor de hele Harlinger middenstand.

We zijn heel benieuwd wat er nu in de uitvoering gebeurt om ons winkelbestand in de binnenstad nog enigszins op peil te houden. Wachten tot de herinrichting van de binnenstad zou niet goed zijn, alleen investeren in de herinrichting ook niet.

Ik begon deze algemene beschouwingen met een blik op de landelijke politiek. Iets verder weg zijn vandaag de verkiezingen in de Verenigde Staten van Amerika. Ik hoop dat dit goed uitpakt en dat de VS haar bemiddelende taak die zij voorheen in het Midden-Oosten had weer op zich gaat nemen.

Ik weet niet hoe het u vergaat maar ik vind het moeilijk om positief te blijven in een wereld waarin haat en wraak in de vorm van bloedige oorlogen zo'n grote rol spelen. En daarnaast hebben we nog wel iets anders op te lossen, zoals de klimaatproblemen. In Valencia dacht ook niemand dat het zo erg zou kunnen worden maar de beelden spreken voor zich. We lijken met z'n allen de balans kwijt te zijn.

Laten we in elk geval hier in onze mooie gemeente Harlingen met haar prachtige dorpen Wijnaldum en Midlum, al dan niet met vlaggen voor het stadhuis, positief blijven, ons sociale hart behouden en samenwerken voor een goede toekomst van onze mooie gemeente.

Namens de fractie van Harlinger Belang

Belinda Holwerda
fractievoorzitter

Harlingen, 6 november 2024.

Algemene Beschouwingen

Harlingen, 6 november 2024

Algemene Beschouwing D66

Geacht college van Burgemeester en Wethouders,

Geachte leden van de Raad,

Vandaag bespreken we de begroting voor 2025. Hoewel deze sluitend is, zijn daar aanzienlijke maatregelen voor nodig geweest. Om ruimte te creëren voor nodige en broodnodige investeringen, is er gekozen om de inkomstenkant van onze begroting verder te vergroten, wat zich vertaalt in verhogingen van de parkeertarieven, onroerendezaakbelasting (OZB) en toeristenbelasting. Concreet betekent dit een stijging van 15% voor lang parkeren, een verhoging van de toeristenbelasting met 25%, en een OZB-verhoging van 12% voor woningen. Ondernemers betalen 8% extra.

Naar de mening van D66 komt een steeds grotere last bij de ondernemers te liggen, voor wie de lasten opnieuw flink omhooggaan, voor het tweede jaar op rij. Als we de tarieven voor OZB voor ondernemers vergelijken met onze directe buur, de Waadhoeke, dan zijn de verschillen groot. Onze tarieven liggen 50% hoger (exclusief de bijdrage aan het ondernemersfonds).

Waar we als gemeente graag onze lage woonlasten onderstrepen, verliezen we mogelijk onze aantrekkelijkheid als vestigingslocatie voor bedrijven. We bevinden ons duidelijk in de onderste helft van de provinciale ranglijst, en de trend is zakkende. Het is naar de mening van D66 dan ook belangrijk dat we voor de lange termijn moeten nadenken over een gezondere balans in lastenverdeling tussen inwoners en bedrijven.

D66 is in deze raadsperiode opgevallen dat er veel nieuwe zaken en mensen zijn toegevoegd, wat natuurlijk geld kost. Wat echter nog ontbreekt, is een onderzoek naar de mogelijkheid om bestaand beleid of regels te schrappen. In het raadsvoorstel staat dat dit jaar gestart is met een analyse om kosten te verlagen, wat naar onze mening rijkelijk laat komt.

D66 hecht nog altijd veel waarde aan het hoofdlijnenakkoord uit 2022, waarin iedere partij zijn inbreng heeft gehad. Dit document is de leidraad voor een samenhangende en vooruitstrevende koers. Toch merken we vaak een harde scheidslijn tussen oppositie en coalitie, een scheidslijn die veel zachter lijkt tussen college en coalitie. Neem de recente discussie over de pilot Futbringer. Waar oppositiepartijen een bescheidener verlenging tot eind 2024 wensten, pleitte de coalitie zelfs voor een surplus op het raadsvoorstel, ondanks lage gebruikscijfers. Uiteindelijk trok het college afgelopen september al de stekker uit het project. Van de eerdere vurige pleitbezorgers van de Futbringer geen enkel protest. Wat de vraag doet rijzen of de besluitvorming in onze raad wel altijd draait om de boodschap in plaats van de boodschapper. Want is dit voortschrijdend inzicht of politieke kleur?

Voor wat betreft voortschrijdend inzicht steekt D66 met betrekking tot het school tuinieren de hand in eigen boezem. D66 was aanvankelijk kritisch en zag dit als een taak van de scholen zelf. Echter, zonder gemeentelijke steun hebben scholen vaak niet het budget om dergelijke projecten te realiseren. Voor kinderen, opgroeiend in een wereld van fastfood en voorverpakte groenten, is school tuinieren een waardevol project. De pluktuin is bovendien een aanwinst voor het dorp Wijnaldum, waardoor het dorp na het sluiten van de dorpsschool alsnog een bijdrage levert aan onderwijs.

Tot slot wil ik ingaan op een onderwerp dat ons allen aangaat: de volksgezondheid en het milieu. Harlingen profileert zich graag als de schoonste stad aan het Wad, mede dankzij de inzet van gemeentelijke medewerkers, vrijwilligers en initiatieven zoals de bubble barrier en misschien binnenkort ook de Skoônseun. Het predicaat 'schoonste strand aan het wad' is een mooie opsteker. We mogen trots zijn op de inzet naar een steeds schoner stadsbeeld. Echter, achter deze zichtbare successen schuilt een zorgwekkende realiteit.

Uit een recent onderzoek van RTL Nieuws blijkt dat bij 125 van de 224 onderzochte bedrijven in Nederland de uitstoot van kankerverwekkende stoffen is toegenomen. De REC-installatie is hier één van. Ook de nieuwe monitor Klimaat en Milieu van Planbureau Fryslân toont een verontrustend beeld. Zoals Arjen Droog, directeur van Planbureau Fryslân, verwoordde bij de lancering van deze monitor: *"De monitor laat ook zien waar dan de belangrijkste uitstoot plaatsvindt, bijvoorbeeld broeikasgassen en fijnstof of stikstof en fosfaat. We zien dat met name rondom Harlingen de uitstoot het grootst is, en dat zal te maken hebben met dat voor Friesland de zwaarste industrie rondom Harlingen zit."* Deze woorden onderstrepen de noodzaak om de vervuiling en de effecten op de volksgezondheid aan te pakken.

Volksgezondheid mag dan op papier een provinciale verantwoordelijkheid zijn, maar de impact raakt onze burgers direct. Daarom roept D66 de raad op tot betrokkenheid. De expertmeeting op de Provinciehuis over dioxine op 20 november is een kans om onze kennis te verdiepen en hopelijk uiteindelijk gezamenlijk stappen te zetten voor waar het wezenlijk om draait. De gezondheid van ons allen, nu en in de toekomst.

Harlingen wil de schone, aantrekkelijke stad aan het Wad zijn, maar er is nog veel werk aan de winkel.

Dank u wel.

Namens de fractie D66

Richtje Allersma
fractievoorzitter

Algemene Beschouwingen

Harlingen, 6 november 2024

Algemene Beschouwing PvdA

Geacht college van Burgemeester en Wethouders,

Geachte leden van de Raad,

De gemeente Harlingen is een ambitieuze gemeente die erin slaagt om de ambities die zij heeft ook waar te maken. In onze gemeente zijn er verschillende goede voorbeelden hiervan te zien. Zoals het onlangs mooi heringerichte parkeerterrein aan de Westerzeedijk. Op de Willemshaven begint het steeds meer te bruisen, denk aan het initiatief van Dok5 en ook het cultuur- en evenementenbeleid krijgt steeds meer vorm. Er wordt volop gebouwd bij Almenum en de plannen voor de Waddenpromenade zien er veelbelovend uit. Voor de beheerplannen wordt vanwege de te verwachten meerkosten meer geld uitgetrokken, daar kunnen wij als PvdA ons in vinden. Harlingen is een kleine havenstad aan het Wad, met een historische binnenstad als decor, waar veel gebeurt.

Is er dan niets meer te wensen zou je bijna gaan denken? Jazeker wel, kijk de Begroting 2025 er maar op na, het college komt met verschillende voorstellen. Zoals geld voor een subsidieregeling voor Erfgoed, voor Arcadia, voor herinrichting van de Gerrit Schuilstraat en voor verkeersmaatregelen in Groot Ropens. Voor Opgroeien in een Kansrijke Omgeving, zodat jongeren gezonder opgroeien, komt ook budget beschikbaar. Met al deze voorstellen zijn we als PvdA zeer tevreden en wij steunen ze dan ook van harte.

Het college is goed op weg met de uitvoering van het Akkoord op Hoofdpijnen. Zie ook hoe het gaat met de herontwikkeling van onze binnenstad. Een ander belangrijk onderwerp uit het Akkoord is de Armoedebestrijding. Nu is er weliswaar op landelijk niveau door andere het CBS en Nibud een nieuwe definitie van armoede opgesteld. Hierdoor zouden er opeens fors minder mensen in de armoede zitten, maar is dat werkelijk zo? Want ook als je net boven deze nieuwe armoedegrens zit, heb je niet echt een buffer voor als het een keertje tegenzit. Je hebt dan genoeg om net rond te kunnen komen. Ook in Harlingen zijn er mensen onder en net boven de armoedegrens, hoe gaan we als gemeente die mensen meer bestaanszekerheid bieden? Maar wat onze vraag ook is, op welke termijn gaan we als gemeente met een nieuw Armoedebeleid aan de slag? Zo zal de aanvullende ziektekostenverzekering AV Friso worden afgeschaft, maar wat komt ervoor terug? Zijn de mensen die het betreft al op de hoogte? Gaan we bij de schuldhulpverlening er nog een schep bovenop doen? Al eerder vroeg de PvdA aandacht voor de proef in Arnhem. In de Begroting 2025 vinden we over beide onderwerpen maar weinig terug, waar is de ambitie van het college? Zou de invoering van een stadspas, die meerdere gemeentes in Nederland al hebben, een idee zijn om te onderzoeken? Werken moet lonen moet daarbij leidend zijn.

Een jaar geleden hebben wij aandacht gevraagd voor de Ouwe Seunen op de Waddenpromenade zodat zij een eigen plek zouden krijgen, te denken valt aan een overdekte praathoeck. Er was met andere fracties zelfs een motie voor gemaakt. Onlangs zagen we een presentatie van de plannen voor de herinrichting van de Waddenpromenade, maar we misten helaas de praathoeck. Hoe het staat het hiermee is dan ook onze vraag?

Eerder hebben we als PvdA ook aandacht gevraagd voor buitenfitness, op veel plekken in Nederland is dat populair. Wat ons betreft komt er in Harlingen ook ruimte voor, misschien op de Willemshaven of in het Balklandpark? Hoe staat het college hiertegenover?

Verder zouden we graag zien dat er meer zitbanken in het Balklandpark en net zoals vroeger voor het stadhuis aan de Noorderhaven stonden komen. Als we willen dat mensen meer buiten gaan wandelen, dan zijn op meer plekken zitbanken nodig. Is het college dat met ons eens?

Over een paar jaar is het 75 jaar geleden dat de fibula van Wijnaldum is gevonden. Zou het een goed idee zijn dat de fibula dan een tijdje tentoongesteld gaat worden in Wijnaldum zelf? Volgens ons een versterking van de toeristische waarde van het dorp.

Vandaag willen we ook aandacht vragen voor de volgende kwestie. De laatste trein vanuit Leeuwarden vertrekt al om 23:19 uur, zou het een idee zijn om samen met Waadhoeke op te trekken om te bepleiten dat er in het weekend een latere trein bijkomt? Want Harlingers die uit willen gaan in Leeuwarden moeten nogal vroeg alweer terug als ze met het openbaar vervoer willen.

Ook vragen wij aandacht voor het op diepte houden van de Boontjes, de Vliestroom en de Blauwe Slenk en de aanpak van de sluizen bij Kornwerderzand en de Tsjerk Hiddessluizen. Voor de Harlinger haven zijn deze routes en infrastructuur van groot belang en daarmee van veel invloed op veel werkgelegenheid in onze stad.

Om alle plannen van de gemeente te betalen gaan de parkeertarieven voor het langparkeren omhoog, net als het tarief van de OZB. We blijven nog steeds een gemeente met lage woonlasten voor onze burgers. De komende verhoging is een stevige, misschien hadden we in de afgelopen jaren het tarief geleidelijker moeten verhogen.

In 2024 wordt gestart met een analyse naar de mogelijkheden om kosten te verlagen. Zo schrijft het college: "We kijken daarbij met name naar of bepaalde taken beëindigd kunnen worden met het doel om de tekorten in 2026 en 2027 weg te werken en ruimte te scheppen voor nieuw beleid". De PvdA wacht de uitkomsten af, zodat we als raad daar op een later moment een afgewogen besluit over kunnen nemen.

Wij wensen het college van burgemeester en wethouders en onze ambtenaren succes bij de uitvoering van alle ambities.

Dank u wel,

Namens de fractie van de Partij van de Arbeid

Edwin Helvrich
fractievoorzitter

Algemene Beschouwingen

Harlingen, 6 november 2024

Algemene Beschouwing Wad'n Partij Harlingen

Geacht college van Burgemeester en Wethouders,

Geachte leden van de Raad,

We zijn nu ver over de helft van deze raadsperiode en ruim over de helft van werken met het Akkoord op Hoofdpijnen. En we hinken nog steeds op twee gedachten. Is dat

Akkoord nou wel of niet nuttig? Soms denk je, ja, en dan weer nee. En dat vooral door de houding van het college.

We vragen ons geregeld af wat het college nu eigenlijk wil en hoe serieus ze de Raad neemt.

Ik som wat dingetjes op:

We hebben de afgelopen weken drie verschillende argumentaties gehoord waarom de parkeertarieven aan de Harlingerstraatweg drastisch omhoog moesten. Ik herhaal: drie verschillende. Welke moeten we geloven?

Toen wij ons verzetten tegen die verhogingen kregen we voor de voeten geworpen of we in plaats daarvan soms onze eigen bevolking wilden opzadelen met hogere lasten om alle gemeentelijke uitgaven te kunnen betalen, bijv. door de OZB te verhogen. Dan kon je toch maar beter het eiland parkeren duurder maken. En wat zien we vervolgens in deze begroting? Een drastische verhoging van de OZB.

Daarbij kregen we ook te horen dat die verhogingen voor het langparkeren geen gevolgen zouden hebben voor onze eigen inwoners. En waarmee werden we een paar weken later geconfronteerd? Met stevige tariefsverhogingen in de stad in de nieuwe parkeerverordening. Er moest iets zeer uitzonderlijks aan te pas komen om het college te corrigeren: een raadsbrede verwerping van het parkeervoorstel. En wij zijn blij dat dit gebeurd is. Dat geeft ons weer enig vertrouwen in het Akkoord op Hoofdlijnen.

De Waddenpromenade gaat volledig op de kop, maar het was niet de bedoeling van het college om haar frobelplan ter goedkeuring aan de Raad voor te leggen.

We houden ook ons hart vast voor het Spaansenterrein. Ook daarover speelt zich van alles achter de schermen af. En een vergadering waarin de Raad meegenomen zou worden over de ontwikkelingen is inmiddels enkele maanden uitgesteld. Wij vinden dat een slechte zaak. En als je kritiek uit op de Spaansenplannen krijg je te horen of je dan niet vindt dat de woningnood aangepakt moet worden. Werkelijk verbijsterend. Alsof wij niet al jaren vinden dat B&W te weinig daadkrachtig is in het aanpakken van de woningnood. En nu moet opeens alle heil komen van het Spaansenterrein? Een terrein dat al 14 jaar braak ligt. 14 jaar waarin voor allerlei locaties woningbouwplannen hadden kunnen worden onderzocht. 14 jaar waarvan de helft een tijd was van extreem lage rente en geen gebrek aan personeel, zaken die nu roet in het bouweten gooien. En wegens die woningnoodsmoes zou je dan nu geen kritiek mogen hebben op de Spaansenplannen? Echt te gek voor woorden.

Toen de Spaansenplannen zich een beetje begonnen te ontwikkelen was er sprake van een wijk met 225-245 woningen. Daarna ging dat aantal stapje voor stapje omhoog, salomitactiek. Nu wordt er al gesproken over 325. Dat is dus grofweg 40% meer. Het mooie voorgespiegelde beeld van een wijk met groen en water wordt dus ingeruild voor een stenige wijk met hoogbouw, met parkeerplaatsen in de binnenhoven ipv groen. Wij zullen ons daartegen verzetten.

En wat te denken van het ambtenarenkantoor. Wat wordt daarover achter gesloten deuren nu al eindeloos gedelibereerd?

We hebben als Raad de afgelopen weken brandbrief na brandbrief uit de bevolking ontvangen over het collegebeleid. Dat geeft ons zacht gezegd geen goed gevoel.

We worden er ook nog mee geconfronteerd dat vanuit het college onze fractie ronduit wordt geschoffeed. Daarnaast meten een paar wethouders zich dit jaar een houding van arrogant dedain aan tov de WAD'N PARTIJ en daarmee de Raad. Over elke ongevaarlijke opmerking van welk raadslid ook zijn ze graag bereid uitgebreid hun verhaaltje te doen, maar als de WAD'N PARTIJ kritische opmerkingen maakt voelen ze geen behoefte om te reageren.

Zelfs binnen de Raad zien we opeens bij sommigen een ouderwetse, niet-inhoudelijke, afbrekende toon weer de kop opsteken.

Ik laat het hier maar even bij. Het beeld ontvouwt zich wel, neem ik aan.

Vorig jaar sprak ik nog een positieve grondhouding uit in mijn Alg. Besch. We proberen dat vol te houden, maar het wordt moeilijker. Ons vertrouwen in het college daalt.

Nog even een puntje betreffende de begroting. Daarover heeft het college een triomfalistisch persbericht doen uitgaan. Daarin lezen we dat de gemeente de komende jaren 30 miljoen gaat investeren. Waar gaan die investeringen heen? Ik citeer een stukje uit het persbericht: "meer woningen". Einde citaat.

Goh, gaat de gemeente woningen bouwen? Bij mijn weten heeft de gemeente al in geen jaren een huis gebouwd en gaat dat de komende jaren ook niet gebeuren. Vreemd.

Er staan ook duidelijker dingen in de begroting. U weet allen dat er grote woningnood is in Nederland. Ook in Harlingen moet je gemiddeld vele jaren wachten op een sociale huurwoning. Maar het college grijpt in. Ik citeer:

"We gaan inwoners zoveel mogelijk binnen de wettelijke termijn van een woning voorzien." "We gaan alternatieve vormen van huisvesting ontwikkelen om iedereen van een passende woonplek te voorzien." Hoera, kinderen die op hun 25e nog bij hun ouders wonen kunnen eindelijk zelfstandig worden.

Nog even goed lezen: O nee he, het gaat niet om onze eigen inwoners waar het college zich voor gaat inzetten, het gaat om asielzoekers.

Moeten we trots zijn dat we sociale huurwoningen toewijzen aan mensen die in staat zijn om criminele mensensmokkelaars te betalen om hen naar Europa te brengen. Mensen die vervolgens met overtreding van Europese verdragen doorreizen naar Nederland omdat je hier makkelijker asiel, huis en uitkering krijgt dan in andere Europese landen. En ondertussen worden de wachtlijsten voor Nederlandse woningzoekenden langer, stijgen de bijstandslasten en groeien de zorgkosten. En wordt het land voller en voller. Om maar een paar puntjes te noemen.

Voorzitter,

Je hoort uit politiek-bestuurlijke kring in dit verband nogal eens dat we als gemeenten onze verantwoordelijkheid moeten nemen. Dat is natuurlijk onzin. De asielcrisis is veroorzaakt in Den Haag en Brussel, die is niet de schuld van de gemeenten. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor hun eigen inwoners. Daar ligt onze taak.

En dan nog een afrondende principiële slotopmerking:

Het vasthouden door het college aan de financieel economisch dodelijke en tevens doodlopende weg van de energietransitie is voor ons alleen al reden om tegen deze begroting te stemmen.

Dank u wel,

Namens de fractie Wad'n Partij Harlingen

Wim Wildeboer
Fractievoorzitter

Algemene Beschouwingen

Harlingen, 6 november 202

Algemene Beschouwing GroenLinks

Geacht college van Burgemeester en Wethouders,

Geachte leden van de Raad,

Het groen in onze gemeente vraagt om veel aandacht, er zullen meer bomen en struiken geplant moeten worden, meer stenen vlaktes vergroent moeten worden. Met genoeg

ziet GroenLinks dat de gemeente zich hier voor inzet hoewel er wat ons betreft altijd nog een tandje bij kan.

Ruimte voor ontwikkeling en waarborgen voor kwaliteit is het motto van de omgevingswet.

In programma hoofdstuk 9 gaat het hierover, met name speerpunt 3 wil ik er even uitlichten: werken aan een veilige en gezonde fysiek leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Graag zouden we hier het woord groene tussen willen zien staan, dus een goede groene omgevingskwaliteit. Het is algemeen bekend dat groen allerlei positieve invloeden op ons mensen heeft. Zoals een verbeterde luchtkwaliteit en schaduw van bomen is hét beste middel tegen hitte stres. Om maar wat voorbeelden te noemen. Helaas voelt het groenbeleid toch altijd een beetje aan als sluitpost. Het snoei beleid kan in sommige opzichten ook beter. Zo worden b.v. de hazelaars al in september\oktober gesnoeid waardoor er nooit hazelnoten geoogst kunnen worden, jammer toch! Onder sport, cultuur en recreatie staat als speerpunt 7 het groener maken van de binnenstad. Als je dit leest, gaat het alleen over revitaliseren. Dit is natuurlijk ook nodig en belangrijk maar dat hoort mijns inziens bij het normale onderhoud!

De Wadden, zee en landschap, uniek! Gelukkig is er veel aandacht voor hoewel er altijd een strijd tussen economie en ecologie is. Het is te hopen dat er een goed evenwicht gevonden wordt bij elke beslissing die genomen gaat worden. Bij programma 8 speerpunt 2 staat ook nog een heel belangrijk onderdeel: meer biodiversiteit realiseren door onder meer het borgen van variatie in inheemse soorten en het verbinden van leefgebieden, heel belangrijk Het zou mooi zijn als “natuur” een onderwerp was met duidelijke actiepunten. Je moet het nu bij elkaar zoeken waardoor het van ondergeschikt belang lijkt.

De energie transitie zit nog teveel in het stadium van privé initiatieven. Natuurlijk kan de gemeente niet alles uitrollen voor iedereen en gebeurd er achter de schermen veel, maar we kunnen ons niet aan het gevoel onttrekken dat het een beetje blijft hangen in de fase van het isoleren. En natuurlijk isoleren is heel belangrijk. Dit onderwerp lijkt ons ook een prima mogelijkheid om burgers bij te betrekken. Gezamenlijk kun je meer dan alleen.

Afval en milieu zijn onderwerpen die onze aandacht blijvend vragen en natuurlijk de REC, het is nog steeds onduidelijk welke gevaarlijke stoffen die uitstoot en op welke temperatuur het afval verbrand wordt. In de HC van afgelopen vrijdag staat te lezen dat afvaloven nee aangifte gaat doen bij het OM waarin het nog steeds gaat over de uitstoot. Daar moet sowieso meer duidelijkheid over komen.

Er was een lobby gericht op erkenning van een nulmeting door de commissie mijnbouwschade. Voor zover mij bekend heeft de lobby niet gewerkt. Hebben we nog andere mogelijkheden om te voorkomen dat de bodem daalt? Daar moeten we ons wel mee bezig houden gezien onze waterrijke omgeving en de stijging van de zeespiegel.

Het lijkt er op dat de overheid gaat bezuinigen op bijna alles maar zeker op de jeugdzorg en de zorg algemeen. Gelukkig is het weer gelukt een sluitende begroting te schrijven, heel mooi. We hebben als gemeente en raad wel een keus te maken, waaraan besteden we ons geld? Krijgen we minder geld van de overheid, kunnen we dan de keuze maken geld te besteden aan prioriteiten en welke zijn dan die prioriteiten. Kunnen we de algemene reserve aan te spreken en ten koste waarvan is dat dan? Welke keuze maak je?

Kies je voor jeugdhulp of voor ouderenzorg, we vergrijzen waar we bijstaan. Of is het én én? En dan toch net niet genoeg hebben?

Al met al, staan we steeds opnieuw voor belangrijke keuzes, we hopen de juiste afwegingen te maken.

Dank u wel,

Namens de fractie van GroenLinks

Antoinette Berkouwer,
Fractievoorzitter